

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

Calumniae illius fructus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

esse, apud Regem, Eunuchos, Colaios, Mandarinos in aula gratiosi; si opprellione luorum iniusta læderetur, non desfore illi quantumvis potentem inimicum nacto, vindictæ facultatem: vt quid verò essent ignominiose Nanciago pellendi, quorum obsequia, ministeria ipse Rex sua aula, suisque sumptibus, & propenso favore dignaretur? & qui apud summos imperij administratores summam obtinerent venerationem? Siuzatorum porro calumniosa mendacia iure patuille; Patres illos viginti quos iurant degere Nanciagi, duos tantum esse; de Riccio, & Soerio quos dicunt piraticam facere, Pechum pridem alterum manente, alterum Macai obiisse; Christianorum viginti millia Manuëlis Diaz sectatorum, ne viginti quidem centena conficere, reliquas eorum aedulationes, eiusdem esse putidæ fallitatis.

Quibus seu clariùs edoctas, seu territus Tihius, vela in oppositum vertit, ne tamen Siuzaios solutissimæ licentiæ iuuenes; ad leantionem paritaret, cum Pucensio egit de medio inter vtrumque retinendo, vt nec omnia nec nihil concessum iis esse videretur.

Stato die ad portas, & celebriora vrbis loca, sententia pependit, publicis auctoritatibus munita. [Post examen causæ, compertum iuridicè, Manuëlem Diaz eiusque socios bona mente ex magno occidente in Sinas venisse, proinde iis licere Nanciagi sua lege tanquam minimè suspectis viuere; quia verò plebs imperita, & nouorum amens, cæli dominum Deum sibi adscissens, in Patrum se dabat disciplinam, nec decebat honestos homines, ritus patrios mutare extraneis; vt quæ Poëta ipsorum quidam monuerat præcessa ex arbore deuolui in vallem & tenebras, possentque hinc dij, & templa, & sacrificia vetera deseri, & turba ceteri à populo legi addicto peregrinæ, non sine Patrum periculo; Manuëlem Dias ab sua vitæius vulganda lege prohiberi, & a coemptione domus laxioris ad maiorem populi concursum. Tifanis & vicorum tribunis mandari, vt Christianorum ad orandum diurnos, & nocturnos tot cætus impedirent, eorum scrutarentur ædes, Saluatoris; imagines inde asportarent, omnia verò edicti clausula pœnis grauibus sanciebat; quibus à se Tihius eodem instinctus demone, quo tres illi concionum propolæ quos diximus, eorum suasu addidit, vt nostris foribus affigeretur edictio abstinendi, ab lege Domini cæli, vulgo promiscuo tradenda, quali barbari hominis magis quam nostra interesset Dei quem ipse ignorabat honor; aut plebeiorum magis obsequiis quam nobilitati, & Literatorum vilesceret. Hæc dum Cifui Præcones seu Gubernatoris multis per vrbem proponunt apographis, ad nos quoque illorum exemplum deferunt, & pro nummulis aliquot dari sibi de more solitis, Saluatoris effigiem dari rogant vt eam adorarent petitione tam intempellua prætexi dolum Manuël coniecit, nec posse fieri vt apparitores ludicum, idolorum cultores, & legis denuntiatores, pœnas gratias transgressoribus indicentis, aliam nollent mercedem operæ, nisi vt transgredi eam possent, visi sunt suspicatus potiùs captare quo Patres

Calumnie
illius fru-
ctus.

nouis delationibus turbarent fortiter negavit; rogabant nihilominus sincero animo, & diu licet negatam, dum iis Manuël quas ferret pecunias quaerit, Saluatoris effigiem, quæ fortè aderat, auferunt, omniaque pecunia discedunt, quæ res vni e tribus saluti fuit, paulò enim post in extremis ægrotans Patrem sibi acciuit, à quo vt res ferebat necessaria edoctus, & Christi lauacro expiatus, puram animam efflauit. Neque pluri fuere illius edicti grandes minæ ad prohibendos à Christi lege idololatrias; paucis diebus octo supra quinquaginta baptismo tincti sunt, nec abstinere Christiani ab suis cœtibus, & allueto cultu pietatis; tum quòd Deum magis timerent quàm homines; tum quòd tacitè ferebatur, Iudicibus quoque minime inuitis; ne Patres exilio damnarentur, simularam fuisse damnationem legis quam docebant, vt satisfaceret in aliquo Siuzaiis, abstinere quæcepta violentius vegere. Quamobrem vicorum tribunis Christianos ab solito templi nocti accessu arcentibus, etiam scripta tradebant nomina, vt et ad Pucensium, Tihium, & Cifium deferrent, professi magno se honori, bonoque ducturos Christianitatis citari, & puniri. Porro hæc procella, etli decumana, quantò plus boni quàm mali tulerit, facile patuit; primum enim nobis Nanciani domus & habitatio, M. guttauum edicto concessa quòd annis duodecim frustra fuerat tentatum, demum emit Diaz in Media urbis frequentia, sacellum in ea geminum Christo, & Virgini dicatum, die Christi Natali aperuit; ad hæc Siuzaij & Vanfui, vt fama in præsens, sic in futurum audacia immittens, suo cum aliquo pudore experti, Patrum virtutem, & innocentiam potentibus Mandarinorum amicitijs fulciri. Tam creber præterea passim vulgò datus de Christianorum vita, & nostra sermo; tam subtile pro tribunaliibus examen, magnos nobis admiratores peperit, & amicos, in quibus exauèdratus ille quem meminimus Colaus cum numerosissima & potenti cognatione illius vniuersa: demum ægrè antea duorum è nostris patiens Nancianam, denos, utcumque id ferret, deinceps habuit, Muuèlein Diaz; Gasparem Ferreitam, Hieronymum Rodriguez, rones quatuor, & octavo huius æui anno, tres nondum Saeruoeres, horum septem postremis, quanquam Sinensibus, sed Macai Patribus octo Christianis, Europæorum relicta sunt nomina. Verum enim verò auerlaris sceleratis longè diuersè fraudulentia sua cessit. Septem illis & viginti Siuzaiis qui suo Chirographo, conceptas in Patres calumnias signatant: postquam propalam falsi compertæ sunt, sempiterna infamiae adhesit nota, ludibrio fuere cibus, quòd nisi linguis mendacibus nihil possunt; exprobratum illis quòd duos imbelles & aduenas, ipsi ter mille numero, tot libellis, & declamationibus, non valuisse pellere Nanciano. Tihius, eorum aliquos gradu mouit, omnes percussit eriminationum falsitatem vehementissimè indignatus quibus ab se præcox de Patrum exilio subriperant iudicium. Prorex nouus edicto vetuit, ne quis illorum auderet libellum aduersus Patres dare: illorum

caput

caput & signifer dedecoris impatientia, prope cerebro motus, sarcien-
 dae famae vulgavit apologicum, opus styli sublimis, sed insulis con-
 fertum purgationibus, quo scribi nihil poterat in Manuelem Diaz in-
 iuriosius, sed maluit tacitus hæc pati Manuël quam viuis reprehen-
 sione, Siuzaio omnes concitare; ipsos quin etiam a quibus in tantum
 contactus fuerat discrimen vitæ comiter, & honorifice obseruando,
 sibi amicitia deuinxit vel amicitiae simulatione, qua, rerum nostrarum
 ignorantia errorem excusabant, multoque plurimum conciliasset sibi be-
 neuolentiam, nisi ex primoribus Mandarinis didicisset prætare ad no-
 stram, & Christianæ legis existimationem Siuzaio habere aduersarios
 quam amicos, sed eisdem tantæ auctores perfidiæ impios tam claris
 Deus & acerbis persecutus est plagis vt circumferretur vrbe rota, cœ-
 li Dominum illatas Ministris suis iniurias vlisci. Duo siquidem illi quo-
 rum vnus de stirpe regia, instigatores Siuzaio, breui extincti sunt;
 duo item ex tribus lycophantis declamatoribus mortui, qui modis om-
 nibus verabant legem Dei cœli tradi popello & proleteris, ille denique
 Literatus qui Siuzaio in Patres calumniæ libello supplici concin-
 nandæ præcipuum operam dederat, prope Mendicus ex diuite factus est,
 & toto quo contra infosites abusus erat ingenio eguit, vt victum sibi in
 diem quæretet, Dei beneficium fuit ne prius Riccium hi casus affice-
 rent, quam secundus illorum exitus ad secundos accedens rei Christianæ
 in aula progressus, labores ipsius vbertim solaretur. Paucis enim
 Pechino Leucis P. Iacobus Pantoia, & F. Antonius Leitanus Sinensis,
 duobus in pagis, duabus Ecclesiis initia dedere, quæ prouentu quidem,
 non statim creuere nisi parco; postmodum verò indigenæ Ethnici, Neo-
 phytorum probitate, & inexpectatis nouæ vitæ exemplis expugnati,
 misere supplices ad Riccium literas vt legis Doctorem ab eo acciperent,
 cuius obseruatio efficiebat sanctos. Eo Galpar Ferreira & F. Antonius
 Leitanus se conferunt cum pueris tribus scite exercitis ad docendæ fi-
 dei rudimenta; profectis iis, & ad omnium Sanctorum iam accedenti-
 bus (nam vni pagorum a Sanctis omnibus; alteri à S. Clemente nomen
 inuiderant quod iis anni diebus illuc deuenissent) en tibi obuiam turba
 ingens ductore Christiano, volens Patrem apud se audire, & amica vi-
 misticque precibus in pagum suum desistere; promissum illis quod
 essent, mox vt oppidanis omnium Sanctorum quod promiserat
 exsoluisset; iamque iidem oppidani turmatim processerant, viri, pueri,
 quod mirum, anus, vt eum deducerent, voluntate nunc vero Deo, si-
 mulachris antea mancipati, ex quibus ingentem acervum struxerant
 quem igni subiecto coram Saluatoris imagine concremarent; grandæ-
 uas anus Ferreira; viros Antonius; pueri iuuenes instituebant, & puel-
 las quibus domo exire non licebat; distributi sunt familiis singulis li-
 belli Doctrinæ Christianæ quæ tantâ animi applicatione commenda-
 batur memoriæ, sermonibus terebatur, & recitabatur à pueris, vt eam
 Ethnici discerent vel inuiti, horum tamen vix vllus in sua hæsisset cæ-
 citate,

108.
 Pagorum
 duos con-
 uerit prope
 Pechinum.